

[Krarup.]

at det dog var en skanse, der blev erobret under forhandlingerne. Produktionen af sukkersaft er en krigsforanstaltning, den er meget lidt rationel, selvom den var brugelig under krigsforhold, og under normale forhold vil den sikkert hurtigt falde bort; alene i år er produktionen 40 pct. mindre end i årene før, og jeg er enig med venstres ærede ordfører i, at denne produktion i fremtiden vistnok vil være betydningsløs.

Jeg kan også tiltræde bestemmelsen om, at De Danske Sukkerfabrikkers aktiekapital udvides fra 22,5 til 45 mill. kr.; det var simpelthen nødvendigt af hensyn til de forestående nyanlæg ved fabrikkerne.

Lovforslagets §§ 4 og 5 fastsætter regler for, hvordan man skal fastsætte kommende års roepriser og sukkerpriser efter indstilling fra et alsidigt sammensat tilsyn, der kan forhandle med det i § 10 nævnte sukkerudvalg. På den måde skulle kommende års priser for roer og sukker kunne fastlægges uden de langvarige og ofte vanskelige forhandlinger, der før har fundet sted.

Vort lands sukkerproduktion synes efter disse forhandlinger og ved dette lovforslag at komme ind i mere rolige forhold, og jeg tilsiger mit partis støtte til lovforslagets hurtige gennemførelse.

Oluf Johansen: I folketingsudvalgets betænkning om sukkerloven siges til indledning, at udvalget har holdt tre møder og haft et samråd med ministeren for handel, industri og søfart. Det lyder yderst fredeligt og kunne tyde på, at få eller ingen besværligheder havde fulgt lovforslaget fra dets fremkomst og på dets gang gennem folketinget. Men hvis man vurderer det sådan, er man galt afmarcheret. Når man ved, hvor store vanskeligheder der har været forbundet med at få midlertidige 1-årige ordninger i stand, vil man også kunne forstå, at det måtte give dobbelte vanskeligheder at gennemføre en nyordning med en 10-årig koncession som grundlag for sukkerproduktionen her i landet.

Tanken om en koncession er jo ikke ny, men først nu er de forhandlinger, der måtte gå forud, ført til ende, så at den bebudede 10 års plan kunne forelægges. Vi har jo her på rigsdagen hørt et og andet om disse vanskelige forhandlinger, og vanskelige måtte de være, fordi der er så mange interesser, og alle tænkte de i penge. Det drejer sig om udbytter og priser. Og mellem det koncessionerede produktionsmaskineri var til den ene side det producerende landbrug og dets arbejdere og til den an-

den side det forbrugende Danmark med dets interesse i en produktion så stor, at man også kunne forsyne vore nabolande og tjene valuta eller varer hjem, varer, som vor egen valuta ikke magtede at tilvejebringe, men som man gennem det hvide eller søde guld kunne skaffe.

Mange interesser knytter sig således til den nye ordning; der skulle gøres ret og skel til alle sider. Man kan forbavses over, at man ikke i det producerende landbrug i større grad har taget denne produktionsgren i egen hånd. Den havde været velegnet dertil, ligesåvel som slagterierne og mejerierne, der er på andelsbasis, men man har givet privatkapitalen sin chance, og man kan vel sige, at selvom den har tjent sit formål, har den aldrig glemt sine egne interesser.

Det er ikke uden interesse at se, at forskellige ærede medlemmer, ja at også — hvad jeg ganske særlig må understrege — den højtærede handelsminister ved lovforslagets fremsættelse i folketinget direkte opfordrede det danske landbrug til nøje at overveje en overtagelse af fabrikkerne, og at ministeren ligeledes her i dag ved sin fremsættelse af lovforslaget berørte spørgsmålet som et af de fremtidsproblemer, man kunne komme til at stå overfor. En koncession kan let få karakter af monopol, og når det oprindelige forslag i § 2 bestemte, at sukkerfremstillingen og raffineringen af sukker kun kunne gives til bestående fabrikker og raffinaderier, så var her skabt et monopol. Selvom det kan være betænkeligt at investere så store kapitaler, som en ny fabrik vil lægge beslag på, finder mit parti ikke, at man har ret til at udelukke en ny virksomhed. Initiativ må ikke kvæles, men selv have lov til at overveje, om vilkårene synes at være tilstede for den øgede produktion og dermed følgende konkurrence om markedet.

Selvom der dannes en ny på andelsbasis producerende virksomhed, vil dog de private sukkerfabrikker være de langt dominerende, og når man nu fastlægger produktionen i den 10-årige koncession, er den højtærede ministers tanker, som jeg før nævnte, jo skrinlagt foreløbig.

Mit parti gav under de forberedende forhandlinger fuld tilslutning til en 10-årig koncession. Vi fandt en rationalisering af selve sukkerfabrikationen samt af aflæsningsforhold og pålæsningsforhold for roeaffald o. s. v. hårdt tiltrængt. Under de forhandlinger, der førtes for at nå til et resultat, der kunne forelægges rigsdagen, var fabrikkerne, som det allerede er sagt, en stærk magt, og det